

Zorg rondom het levenseinde

Onlangs heeft Laurens een klantenfolder ontwikkeld over de zorg rondom het levenseinde. De insteek van deze informatieve folder? Laten zien dat wij er voor onze klanten zijn. Ook in de laatste fase van het leven.

Veel mensen denken liever niet teveel na over het levenseinde. Toch is het belangrijk om bij dit onderwerp stil te staan. Want wat komt er allemaal bij kijken wanneer het einde van het leven in zicht komt, en waar kan jij als zorgverlener de klant bij ondersteunen in de laatste fase van het leven? Laurens gelooft niet alleen dat ieder mens uniek is, maar ook ieder levenseinde. Juist in de laatste levensfase is het belangrijk dat de klant en diens familie en naasten kunnen vertrouwen op een luisterend oor en een deskundige behandeling. Dat doen wij bij Laurens aan de hand van drie uitgangspunten: het goede gesprek, het goede handelen en de goede nazorg.

Het goede gesprek

Hoewel iemand zich nu misschien nog prima voelt en de laatste fase niet is aangebroken, is het toch belangrijk om hierover tijdig met elkaar in gesprek te gaan. Het is goed om te weten wat iemands behoeften, wensen en ideeën zijn. Bijvoorbeeld als het gaat om pijnbestrijding en wel of niet reanimeren. Er kan hiervoor een wilsverklaring worden opgesteld.

Het goede handelen

Omdat zorg in de laatste levensfase vaak snel intensiever wordt dan daarvoor, zijn er bij die zorg en ondersteuning altijd meerdere disciplines en deskundigen betrokken. Het gaat namelijk niet alleen om lichamelijke zorg, maar ook om psychologische, sociale en levensbeschouwelijke zorg. Wij houden daarbij rekening met de behoeften die iemand vanuit zijn cultuur of geloof heeft. Ook de 'Zorg voor de naasten' is erg belangrijk. Het is essentieel om hen zo vroeg mogelijk in de zorg te betrekken en gericht aandacht te geven aan hun vragen en behoeften

De goede nazorg

De laatste zorg na het overlijden gebeurt altijd met het allergrootste respect voor culturele en godsdienstige achtergrond. Binnen Laurens hebben wij eigen rituelen ontwikkeld om een overledene op een respectvolle manier uitgeleide te doen. Veel locaties van Laurens houden regelmatig een herdenkingsdienst voor familie en naasten. Ook zijn er binnen Laurens rouwgroepen, waarin nabestaanden onder deskundige begeleiding praten over omgaan met verlies.

'Zorg voor de zorgenden'

Zorgverleners worden rondom sterven en dood geconfronteerd met goede momenten, maar ook met situaties waarin verdriet en andere emoties ook ons zelf 'dwars' kunnen gaan zitten. Let op die signalen bij jezelf en bij collega's. Vraag om aandacht en steun bij collega's en bij leidinggevenden. Maak ook gebruik van het cursusaanbod dat door Leerhuizen Palliatieve Zorg op dit gebied regelmatig wordt georganiseerd.

Meer informatie?

Heb je behoefte aan meer informatie over hoe om te gaan met de zorg rondom het levenseinde? Bekijk dan de notities 'Zorg rondom het levenseinde' en 'Gebruiken en rituelen in de terminale fase' op Laurens iPortal.

Websites

Leerhuizen palliatieve zorg: www.leerhuizenpalliatievezorg.nl

NPZR&o: www.netwerkpalliatievezorg.nl/rotterdam

Inloophuis De Boei: www.inloophuisdeboei.nl

Landelijk Steunpunt Rouw: www.landelijksteunpuntrouw.nl

Integraal Kankercentrum Nederland (IKNL): www.iknl.nl

Nederlandse Federatie van kankerpatiëntenorganisaties: www.nfk.nl